

VESTITORUL

Organ al Eparhiei române unite de Oradea-Mare și revistă de cultură religioasă.

Redacția și Administrația:
Oradea-Mare,
Parcul Ștetan Cel Mare No. 8.

Apare la 1 și la 15 a fiecărei luni.

Abonament:
Pe un an 120 Lei.
Exemplarul 5 Lei.

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 1065/1925.

Necrolog.

Cu inimă plină de durere comunicăm Venerabilului Cler diecezan, că Revmul *Romul Marchiș* Vicar foraneu, Archidiaconul părților Sătmărene, Protopop-paroh I, în Careii-Mari în ziua de 4 Aprilie 1925 a repaosat în Domnul, în anul al 60 lea al vieții și al 36-lea al preoției sale. Serviciul înmormântării l-am săvârșit Noi în ziua de 7 Aprilie cu asistența alor 20 preoți diecezani și fiind de față și în număr frumos credincioșii parohiei Careii-Mari precum și reprezentanții autorităților civile și militare de acolo. Frățiile Voastre pentru repaosul sufletului adormitului în Domnul Frate, care sub tot decursul activității sale preoțești a fost un vrednic slujitor al Altarului împlinindu-și în toate locurile, unde datorința l-a chemat, cu zăl misiunea sa de preot, veți aduce la Altarul Domnului sufragiile pii îndatinete.

In veci amintirea lui!

Oradea-Mare, la 15 Aprilie 1925.

No. 1076/1925.

Împărțirea Sf. Mir.

Conform dispozițiilor Sfintei Noastre Biserici în Joia Mare a Sfințelor Patimi am consacrat Sf. Mir pentru trebuințele Diecezei Noastre. Prin urmare lăsam purtătorilor oficiilor protopoești, ca fiecare să trimită un vas potrivit pentru a primi Sf. Mir, pe care apoi îl vor distribui tuturor bisericilor din districtele lor, având să se îngrijească, ca Mirul vechiu să fie ars în candela din biserică, iar vasele destinate pentru păstrarea Sf. Mir să fie ținute totdeauna curate.
Oradea-Mare, la 22 Aprilie 1925.

No. 1077/1915.

Hirotonire de preot și conferirea ordurilor mici.

Pe Simeon Gocan, absolvent de Teologie, șef inspector al învățământului, după ce în ziua de 5 Aprilie c., i-am conferit Subdiaconatul, iar în 16 Aprilie c. Diaconatul, în ziua de 19 Aprilie c. l-am hirotonit întru preot. Clericilor noștri Ioan Chiș, Aurel Bîrău, Iosif Clintoc, Paul Silaghi, Liviu Moza, Teodor Mateiu, Petru Vancu, Desideriu Zurbău și Ioan Muth în ziua de 12 Aprilie c. le-am conferit Tonsura clericală, iar 16 Aprilie c. Lectoratul. Iar Clericilor noștri Gheorghe Nagy și Gheorghe Miculaș în ziua de 16 Aprilie c. le-am conferit Tonsura clericală.

Oradea-Mare, 22 Aprilie 1925.

PARTEA NEOFICIALĂ

La Roma!

Se apropie zilele când fiii din Orient ai maicii Rome î-și vor depune omagiile la tronul Suveranului Pontif, locțiitor alui Christos pe pământ, ocrotitor al leagă-nului sacru al originii noastre.

Comitetul național central dă următorul comunicat:

1. Întâlnirea la Timișoara în ziua de 19 Maiu a. c. la gară, de unde va fi plecarea în aceeași zi la amiazi.
2. Putem da ca sigură informația, că ni-se va acorda în față o reducere de 75%.
3. Pașapoarte formale nu trebuie.

4. D-nii sunt de a se prezenta, după putință, în haină neagră, preoții în reverendă, iar damele în orice haină închisă fără decolaj, — înțelegem pentru audiența la Sfinția Sa Papa, când damele vor avea să-și acopere capul cu o dantelă, ce se poate cumpăra la Roma. Încolo preoții în civil canonic, domnii și damele în haine de vară.

5. Până la Jimbolia fiecare își va plăti biletul de călătorie, de acolo înainte până la reîntoarcere, se plătește din taxa de voiaj. De asemenea până la Fiume, fiecare grijește de ale mâncării.

6. Restul neachitat din taxă e de a se trimite tot la vechia adresă, spre a se putea cumpăra din vreme valută străină. Deodată cu acești bani, pe cari îi cerem până cel mai târziu în 12 Maiu, se pot trimite orice sume pentru procurarea de lire italiene.

Blaj, la 20 Aprilie 1925.

Comitetul central

In fața crucii lui Hristos.

Frumoasa ceremonie din Vinerea mare, — încunjurarea bisericii — ne simbolizează viața omenimii.

Oamenii, azi și ieri și mâine — anul întreg, încunjură bisericile Domnului, — odăta, de două ori, de sute de ori, fără să între înăuntru; deși glasul Domnului pătrunde de pe altarele acestor biserici mângâitor: „Veniți la mine, voi, cei îngreviați și eu vă voi ușura pe voi“ și „Beți apă, cu veselie, din izvoarele Mântuitorului.“

Mântuitorul nostru ne cheamă, subliniind interesul nostru, ce ar rezultă din ascultarea chemării sale. Glasul Domnului, în imensul pustiu al sufletului nostru huește, ca 'ntro biserică pustie, se isbește de o parte și de alta, fără să se poată prinde de ceva, concretizându-se într'un înțeles ce să devină bază unei acțiuni.

Glasul Dlui ne 'nviță: „Gustați și vedeți ce bun e Domnul“, iar noi mergem mai departe după interesele noastre, după plăcerile noastre, dornici să gustăm din oalele cu carne ale Egiptenilor.

În timpul patimilor sale însă nu ne mai cheamă, subliniindu-ne interesul nostru, ci își înalță, din marea suferințelor sale, mâinile-i trudite, rugător, în spre noi și ne strigă: Voi, ce treceți pe drum, stați! N'ați stat un an întreg, poate, o viață 'ntreagă; a fost interesul vostru, plăcerile, păcatele voastre, ce v'au ținut, ce v'au mînat tot mai departe de mine. Dar azi e sârbătoarea patimilor mele, azi e ziua durerii mele, veniți și o vedeți și judecați de este durere

ca și durerea mea! De aici, din punctul acesta înalt, unde m'a înălțat răutatea omenească, cel mai înalt punct omenesc, căci este culmea suferințelor văd toate în jurul meu; vă văd durerile voastre, văd luptele voastre, desnădăjduite, sterpe, amare, lipsite de bucurie și lumină: vă văd crucea voastră. Te văd, trudnicule, harnicule, cum faci din noapte zi, cum te sbați să ajungi cât mai aproape de idealul tău, ave-rea, vișelul de aur, fără să-ți dai seamă că te depărți tot mai tare de mine. Te văd, desfrânatule, cum goleşti cu nesaț pahar după pahar, plăcerile vieții. Sufletu-ți lacom ar fi în stare să sugă marea tuturor fiorilor plăcerii, fără ca această continuă gustare și desfătare să adaugă ceva la liniștea sufletului tău, căci fundul paharului plăcerilor conține fiere amară, ce produce, sete și mai grozavă și o alergare și mai nebună, după noi plăceri, producătoare de desgusturi mai amare. Crucea ta e grozavă, insuportabilă: cauți plăcerii, seceri desgust, inșetezi după dulceață, visezi fericire și afli desnădejde! Unde o cauți tu, n'o afli mângăierea și fericirea! Dar te uită la crucea mea și ascultă vorbele ce le spune tălharul dea dreapta mea: „Noi (și voi) cele vrednice de faptele noastre le suferim, dar acesta ce a făcut?“

Omule păcătos! eu îți văd crucea ta, îți înțeleg durerea ta; dar azi în Vinerea patimilor mele, vino, și-mi vezi și tu patimile mele, și-mi vezi suferințele mele, vino și privește crucea mea! Iuda, de ar fi venit să se uite la crucea mea, să mă vadă restignit, nu s'ar mai fi spânzurat, căci nu s'ar mai fi indoit de nemărginita mea bunătate, văzând jertfa, ce am adus

SAMUIL VULCAN

EPISCOPUL ROMÂN-UNIT AL ORĂZII-MARI (1806—1839) ȘI BISERICA ORTO-DOXĂ-ROMÂNĂ.

de Dr. Iacob Radu

Prepozit capitular român-unit, prelat papal.

4. Ca să poată subjuga biserica română patriarhul sârbesc trebuia să înlăture mai întâiu piedeca cea mai mare, care îi putea zădărnici planul său de cucerire: *unirea Românilor cu biserica Romei*. De aceea a provocat în Ardeal marile și dezastruoasele turburări și lupte fratricide, mai ales prin emisarii lor, călugării Visarion și Sofronie,¹⁾ iar în Bihor înșiși episcopii sârbești din Arad s'au pus în fruntea luptei de exterminare a unirei.²⁾

Dar dacă pentru nimicirea unirei ierarhia sârbească nu s'a sfiit a aprinde focul dușmăniei celei mai sălbatice între frați și a deslănțui chiar ororile războiului civil, nici față de Românii rămași sub pă-

¹⁾ Aceste lupte sunt descrise de A. Bunea în opurile sale: Episcopul Ioan I. Klein, Blaj 1900 și Episcopii P. P. Aron și D. Novacovicu, Blaj 1902.

²⁾ Vezi privitor la aceste interesante articole ale P. Șt. Tăședanu în revista „Cultura Creștină“ d'n Blaj anii 1913—1917.

storirea ei, nu s'a purtat prea părănște. O spun aceasta Românii din Arad în suplica lor către Împăratul făcută de către episcopul Vulcanu⁴⁾ și înaintată împăratului prin același Vulcanu în 10 Iulie 1814.

De aceea conducătorii Românilor din Arad, cari fiind în imediată apropiere a episcopului lor sârbesc sufereau mai mult pe urma oblăduirii lui oprimpătoare a simțimentelor lor naționale, au pornit pe la începutul veacului al XIX o strajnică luptă pentru a scăpa de sub jugul sufletesc al aceluia.

Spre scopul acesta ei la îndemnul și cu ajutorul episcopului Vulcanu¹⁾ au ales o deputație în frunte cu profesorul Moise Nicoară,²⁾ care a mers la Viena și în 27 Noembrie 1815 a prezentat împăratului o a treia petiție în cauza numirii unui episcop român, în locul răpăusatului episcop sârb Avakumovici, al cărui sfârșit se întâmplase în 1 August același an. În Viena se vede că a stat M. Nicoară până în primăvara anului 1816, stăruind pe toate căile pentru rezolvarea

¹⁾ Vezi mai jos p. 22.

²⁾ Vezi scrisoarea ep. Vulcanu, către Tichindeal dt. 17 August 1815 la I. Vulcanu l. cit. p. 93 și Prof. Dr. A. Sădeanu: Apostolatul primilor profesori ai preparandiei noastre, Arad 1912, p. 21—23.

³⁾ V. Scurta notiță biografică a lui M. Nicoară la I. Vulcanu, l. cit. pag. 41.

o pentru voi, pentru toți. Vino și te uită la crucea mea, vezi-mi ranele mele dureroase, privește suferințele mele sfâșiitoare și înțelege că totuș nu acestea mă dor mai tare. Înțelege, că nu ale mâinilor, picioarelor, ci ale inimii sunt ranele cele mai adânci, Nu cununa de spini, de pe fruntea mea, mă ustură mai amar! Nu! căci de bunăvoie le-am luat asupra mea: durerile, chinurile, batjocurile crucea și moartea. Cu un singur deget, semn ar fi trebuit să fac și praf și pulbere s'ar fi ales de capul tuturor dușmanilor din jurul meu, — de aș fi vrut! Dar n'am vrut, ca să se plinească scriptura; n'am vrut, căci aceasta a fost voia Tatălui, care m'a trimis, ca să fiți mântuiți prin suferințele și moartea mea. Dar mă doare, când mă gândesc la vorbele psalmistului, care zice: „Ce e folosul curgerii sângelui lui?” Mă doare când aud prorocul ce strigă: Ce ar fi trebuit să fac viei mele și n'am făcut? Am așteptat să facă struguri și a produs aguridă îngrozitor de acră”. Mă doare că valorile păcatelor se sbat împrejurul crucii mele, ca imensele talazuri ce purtau pe spatele lor barca lui Noe. Și mă doare că așa de pușini se agață de această barcă mântuitoare, din marea nesfârșită a păcatelor. Mă doare, omule, zădărnicia luptelor tale bune, mă dor sforțările tale titanice după fericire rău înțeleasă; mă doare rezultatul ajuns de aceste slorțări: amarul, desgustul și desnădejdea! Nu vezi că, după fiecare plăcere gustată, amarul sufletului tău se mărește, după fiecare floare ruptă din valea păcatelor, desgustul crește; după fiecare plăcere neiertată, după fiecare păcat, — desnădejdea și golul sufletului tău ia proporții îngrozitoare.

favorabilă a petițiilor înaintate și de acolo a scris lui S. Vulcanu cele mai multe scrisori, în cari îl informează despre desfășurarea lucrurilor.

5. Cea dintâiu scrisoare e datată din Arad, în 1 August 1815.¹⁾ Nădăjduște că va fi primit copia suplicii Românilor și a clerului trimisă prin prepozitul (era numai canonic) Branu, și îi mulțumește pentru ajutorul dat din partea sa, în aceeași treabă. Preoții de față la înmormântarea răposatului episcop, s'au adunat la vice-comitele județului și au încredințat prin scrisoare pe deputați, ca să facă tot ce se cere, spre a dobândi un episcop român. S'au iscălit peste 30 de inși și li-s'a promis și din partea județului tot sprijinul, fiind și dintre „domni” mai mulți pe partea lor. Sârbii însă nu dorm; de grabă au și numit administrator pe sârbul Brancovici, care a și sosit la Arad, iar Feldmaresalul Radivojevici ar fi având promisiunea împăratului, pentru numirea unui nepot al său, care e arhimandrit. Crede că va merge și dânsul deputat, dar îl cam întârzie examenele. Inșă nu au bani, și în privința aceasta, toate atârnă dela: „*induracione sii mare binevollinza*” lui Vulcanu. Ar fi bucuros să știe, că oare acesta, prin scrisori la locurile competente, a

¹⁾ Anexa I.

Mă doare că nu vreau s'a sculte de glasul chemării mele: „Cine vrea să mi urmeze mie, să-și ia crucea s'a și să vină după mine”. — Tu fugi de mine ca să scapi de crucea mea, și dai de un întreg cimitir de cruci: crucile dorințelor tale neîmplinite, crucile amarului din fundul paharului plăcerilor, crucile desgustului tău, crucile desnădejzii tale, crucile nenorocirii tale vremelnice și veșnice. — O! de ai părâsi cimiterul crucilor tale, cimiterul tendințelor tale după o fericire păcătoasă și rău înțeleasă, și ți-ai băga gâtul tău în jugul meu, și ai lua în spatele tale crucea mea, ai vedea că jugul meu este ușor și sarcina mea este dulce; ai vedea cum s'ar ușora, încetul cu încetul, crucea ta. Jugul meu este greu dintru'ntâiu, dar duce la liniștea neturburată; lupta mea este amară la'nceput, dar se termină în dulceața fără de sfârșit, și sarcina mea e grea la apariență, dar răsplata ei e fericirea veșnică”.

— Impărate al Impăraților! te văd răstignit și părăsit! Afară de Maica Ta sfântă, numai tâlharii țin cu tine; unul de-a dreapta Ta; împăcat, recunoscându-ți puterea ta; celălalt de-a stânga ta, batjocorindu-te, iar ceata Iidovilor însălbătăciți de răutatea inimii lor și de ura Fariseilor te ocărăște și blastămă!

Îngrozitoare societate; desnădăjduit sfârșit a celui ce e începutul.

„Dumnezeule răstignit! Unde e biserica ta? Unde e Petru, stâncă bisericii tale?”

Iartă-ne Doamne, gândurile lumești! Nu credința în ele ni le dă pe buze, ci închinarea înaintea înțelepciunii tale cu adevărat Dumnezești, care iese din

împiedecat numirea episcopului (sârbesc) din partea arhiepiscopului?

Ajutorul bănesc al lui Vulcanu nici nu a întârziat, căci în 2 Septembrie îi scrie Nicoară din Giula (Iula)¹⁾, că a primit banii pentru deputație și în curând vor putea pleca. Se plânge tare în contra directorului Nestorovici, care mult strică neamului românesc, de aceea ar fi de dorit, să fie înlocuit cu altul, după cum se vede că ar pofti și Sârbii, cari încă nu-l pot suferi. Este greu însă ai afla un urmaș, mai bun decât el, pentru că și Hatvani, care umblă să-i ia locul, încă este prietin cu Sârbii. Cere dar părerea lui Vulcanu în privința aceasta și așteaptă să-i scrie: „*la Buda, prin o carte către D. Major*” (Petru) sau la Viena.

Înainte de plecare îi scrie iar din Giula, cu dt. 4 Septembrie 1815.²⁾ Mulțumește pentru „*Reprezentacione*” și înșiră pe mai mulți aspiranți la episcopie: Iosif Putnic, român de origine și în câțva cunoscător al limbii române, dar nici el nici altul din familia lui nu se țin de români. Bolits, puțin cunoscut, dar prea plăcut arhiepiscopului Manuelovici, cu

¹⁾ Anexa: II.

²⁾ Anexa: III.

mângăitoareale, blânde, Dumnezeuștile tale vorbe: „Doamne iartă-le lor că nu știu ce fac“.

A murit Isus pe lemnul crucii, ca să trăiască tot poporul pământului. Și crucea, rușinoasa pedeapsă a celor fărădelege, a devenit mântuirea noastră, raze-mul nostru; a devenit semnul în virtutea căruia am învins noi și biserica, dușmanii adevărului, învingem pe cei ce zic răului bine și binelui rău, și vom învinge totdeauna lumea aceasta păcătoasă.

Și n'ar fi învins nici Isus, de n'ar fi avut Dumnezeasca paciință să rabde toate batjocurile, toate umilirile celor ce sieteau deodată, prin ura lor, în slujba puterii întunerecului; și prin rezultatul ajuns de ura lor, în slujba mântuirii. — N'ar fi învins de nu s'ar fi lăsat să fie îngropat, el, Dumnezeuul vieții. N'ar fi învins, dacă n'ar fi înviat din morți, făcând din înghețatul, întunecatul mormânt, izvorul nesecat al luminii și căldurii sufletelor noastre și făcând moartea adevăratul început al vieții.

A înviat Isus, fiindcă a pățimit, s'a restignit și s'a îngropat.

De nu vom suferi și noi cu Hristos, de nu ne vom restigni patimile noastre, ura noastră, de nu ne vom îngropă în mormântul pocăinții noastre, pofta noastră nesațioasă după câștig neiertat, și răutatea colomiasă a inimilor noastre, care, cunoscându-și păcatele sale, murdărește virtuțile altora; și de nu vom învia, din mormântul pocăinței noastre, luminați de propusul ferm de a ne schimba viața, cu hotărîrea neștrămutată de a da lui Dumnezeu ce e a lui Dumnezeu și Împăratului ce e a împăratului și mai ales de

totul nevrednic de episcopie, Athanasievici, asemenea prea puțin îl cunoaște, dar îl cunosc profesorii din Arad și cât mai curând îi vor da informații. În sfârșit este Nestor Ioanovici, român din Transilvania, sprijinit de arhiepiscop numai fiindcă a fost crescut printre Sârbi. Mare nădejde își pune Nișoară în sprijinul promis din partea baronului Wenkheim, om cu mare vază în toată țara. Iachețe cerând iar bani, pentru cari cu timpul vor fi mulțămitori.

După sosirea la Buda scrie lui Vulcanu, în 21 Octombrie 1815,¹⁾ că au avut mari neplăceri cu directorul Püspöki, unul dintre deputați, care fiind dat cu tihneala unei coconițe, le-a făcut multe cheltuieli, urcându-se acele până atunci la suma de 700 fl. Din cauza aceea Püspöki nici nu a mai mers la Viena, ci s'a întors înapoi. El și cu Namesnicu (?) dela Zarand au fost primiți în audiență de Palatinul țării, care le-a promis ajutorul său, cunoscând dreptatea cererii lor. Nestorovici le face și acolo multe greutăți și toți stăruie pe lângă Puțnik sau Bolits.

În 24 Octombrie 1815²⁾ au sosit la Viena, unde

¹⁾ Anexa: IV.

²⁾ Anexa V.

a da sufletelor noastre adevărata pace, Dumnezeasca liniște ce rezultă din conștiința datorințelor împlinite, ce le avem față de Dumnezeu, față de deapropoalele față, de noi înșine, — zădarnic sărbătorim învierea Domnului, nu ne va fi de nici un folos.

Prof. Augustin Cosma.

De ce nu se face unirea.

Am fost todeauna de părerea că unirea religioasă acelor două confesiuni naționale române nu se va face, poate nici odată, din cauza marilor piedici ce există din partea fraților ortodocși: întâiu, marea, așa zicând *oarba incredere* a lor că ei singuri reprezintă principiile genuine de doctrină, morală și organizație alui Isus Hristos, deși ar putea avea diferite motive de-a dubita cetind istoria desbinării. A doua, o unire între cele două biserici este împiedecată și din un motiv psihologico-intelectual: Orientalul, care după Foșie n'a făcut nici-o teologie, nu l înțelege pe Apuseanul înarmat cu toate argumentele rațiunii teologice speculative, care la ei a fost ridicată la un nivel foarte înalt, de teologi ca un Bonaventura, Toma de Aquino, Scotus, Molina și alții mai noi (De Maria, Mercier, Billot etc.). Orientalul vede în aplicarea filozofiei scolastice pentru apărarea dogmelor o sofistocărie a înțelepciunii omenești și de aceea se ferește cu sfințenie de eruditul teolog apusean, „iezuit“.

Aceasta este negliobie. Tocmai lipsa de întemeiere filosofică rațională a dogmelor face să-și piardă

se vede că Sârbi au lucrat încă mai dinainte împotriva lor, prezentându-i ca pe niște turburători și agitatori, cari fără știrea celor mai mari umblă în deputație, și au trebuit să dovedească la poliție cu documente legale calitatea lor. Pe ziua 27 Oct., după amiazi a fost „rânduitu la Innălțiatu Parintele bătrînu“. Și-au ales de agent pe Salaș, cu ajutorul căruia speră să facă toate cele de lipsă. Se roagă să i-se trimită cu „Recepise“ instanța din 14 Iulie 1814, dar dacă se poate scrisoarea să fie a altuia. Ambrusiu ar face bine să le mai trimită scrisori și, mai ales, dacă le-ar trimite printr'o scrisoare adresată lor, în care cei subscriși să-i roage, ca ei să ceară cu rugăciune fierbinte dela Înălțatul Împărat, să se îndure a le da episcop român. Cerându-i episcopul părerea asupra introducerii limbii grecești sau românești în dicționar,¹⁾ socotește că limba franțuzească ar fi de mai mare folos. „Asta ar fi prebine, que e aique un greculesatu (?) Romănu, quare quere volie de a scrie nouvelle romănesci: nu scie bine romănesce, dară face pentru miruire (câștig), que are peste 200 de prenumeratii în Moldova sii România. Daque s'ar lăssa

¹⁾ Poate că e vorbă de Dicționarul din Buda, la care se lucra pe atunci.

sufletește biserica ortodoxă pe toți intelectualii săi, cari toți devin atei sau necredincioși și cari țin la ortodoxia lor din un motiv tradițional și nu din convingere religioasă.

Prin o teologie modernă, fără de o filozofie sănătoasă pusă în serviciul apărării dogmelor, nu ne mai putem menține credincioșii.

Ortodocșii vor trebui s'o facă aceasta, oricât de grea le va fi: să-și trimită tinerii la studii teologice la catolicii din Roma sau Paris etc. (cari în paranteză fie zis, singuri fac azi teologie creștină sănătoasă) și nu la rașionaliștii din Oxford, Iena etc., ori să introducă filozofia creștină cea tradițională în școlile lor și nu cea Kanțiană, cu care numai creștinismul supranatural nu se poate apăra.

Superioritatea catolicilor îi ține pe Orientali de parte de ei.

Al treilea motiv de ce nu se poate face unirea e că Orientalii deneagă catolicilor aceea ce n'au dreptul s'o denege dacă sunt creștini, nici Turcilor, nici Ovreurilor și nici păgânilor celor mai sălbatici și răutăcioși: dragostea creștinească. Ortodocșii uresc pe catolici, de ce, nici ei n'o știu. Catolicii adevărași n'au făcut orientalilor nici un rău, nici nu i-au umilit, nici i-au bârfit, nici nu i-au neîndreptățiti, atunci de ce-i uresc? Un singur motiv au (Grecii dar nu ceialalți) că Papii dela Roma n'au secondat ambiția disordonată după întâietate a patriarșilor din Constantinopol.

Judece oricine însă, dacă acesta e motiv suficient ca noi Românii să urim pe Papa dela Roma,

asta, ar pute unul dintră ai noștri și se apuce de aqest lucru, unde mult ar putea folosi cultura neamului sîi a *limbei*, dare la asta ar ave Romanii ei (cei) de acolo lipsă de un dictionariu, que altminterele nu vor întielege multime de cuvinte de a noastre. Asta e o greutate de quare toti se plangu în tierile aquele. Socotescu que limba franzusca ar fi mai de mare folos“.

„Mitropolitul dela Iassi au oprit Hist: lui Major — que sunt citatii latinesci“.

*Scrisoarea din 31 Octomvrie*¹⁾ o începe: „La pré Strălucitul Tata Mosiul am fostu, m'a primit pre bine, ma êi paré reu quê nu e Imperatul acasă“.

Din partea unora a fost încredințat că Putnik și Bolits nu vor fi la Arad. Confirmă cu *nemărginită mulțumire și recunoștință* primirea unei scrisori a lui Vulcanu și o copie alăturată, nu spune însă ce ar conținea. S'a aflat însă în mare întristare, căci nu știe, care va fi sfârșitul ostenelelor sale. Acum, mai mult ca ori și când, simte lipsa unui geniu bun.

Înainte de a ajunge la împăratul, Nicoară căuta, tot prin sprijinul lui Vulcanu, și protecția altor persoane influente la Curte. Astfel în 3 Noemvrie scrie,²⁾

¹⁾ Anexa VI.

²⁾ Anexa VII.

pe care nici nu-l cunoaștem, decât numai din prezentările și descrierile Fanarului sau ale dușmanilor lui: protestanții calomnatori. În genere, la noi mai îngrabă se dă crezământ oricărui autor obscur rus, grec sau protestant, numai să înjure pe Papa și pe catolici, decât unui autor catolic oricât de savant să fie. Asta e obiectivitate, asta e nepărtinire, asta e iubire de adevăr?

Celelalte motive mărunte de piedeci ale unirii bisericesti, nu le mai cercetăm. Ne prea doare sufletul văzând toate popoarele luminate ale Apusului și lumilor noi beneficiând de toate binefacerile catolicismului, iar noi cari am fi chemați cei dintâi să avem loc și să ne bucurăm în casa *Maiicii noastre Roma*, stăm pe afară, pe la uși, în societatea unor neamuri străine de sângele, aspirașunile și sufletul nostru roman.

Să dea Dumnezeu acestui popor bărbați luminași, providenșiali, cari să îndrepteze privirea, sufletul și pașii noștri spre Roma eternă, de unde va izvorî pentru noi lumină, cultură, civilizație, fericire și gloria străbună!

Părintele Tăutu.

— Recomandăm celitorilor noștri, îndeosebi pelerinilor la Roma, cartea D-lui prof. *Alexandru Filipciuc*: „Roma și frumseșile ei“, fără de care nu se poate face cu rod pelerinașul la Roma. Cartea se poate comanda la autor în Zălau, jud. Sălaj. Prețul 30 Lei.

că arhiducesa Beatrice pleacă la Italia pe 8 luni și nu a putut vorbi cu ea, dar: „Albani (nunșul papal) mi-a promis u toate putinciose“.

A vorbit mult și cu Lorenz (consilier guvernial și om de încredere al episcopului), care între altele l-a întreat, care au fost dășinele în alegerea de episcop, înainte de ce au venit Sârbii? Acesta era protectorul lui Nestorovici și, după ce i-l'a descris Nicoară, ca pe un dușman al Românilor, a cerut sub secret, ca să-i dea în scris toate observările sale cu privire la școli și la Nestorovici.

În scrisorile următoare¹⁾ descrie amănunșit toate luptele și ostenelele din Viena. Ca să poată ajuta cauzei umbla mereu pe la consilierii cancelariei și pe la „cei din lăuntru“, dela cari spera ceva ajutor, dar întimpina multe greutăți, fiindcă unii nu cunoșteau de loc starea Românilor și, din lipsă de documente, după cari căutau mai mulți, era greu să li-se dovedească, cum își alegeau Românii episcopii lor, înainte de ce au fost subjugași prin Sârbi. Alșii se temeau, să nu vateme privilegiile Sârbilor și mulți îl părtineau pe Putnik, candidatul acestora.

La Împăratul însă în Viena nu a putut ajunge,

¹⁾ Anexele VIII—XVIII.

Cu cine are legături Roma papală.

Ca să apară mai bine internaționalismul, cum trebuie să fie Biserica lui Hristos, marele prestigiu moral, de care se bucură Sfântul Părinte al Romei în fața întregii lumi civilizate, dăm la vale lista țărilor cu care Sfântul Părinte al Romei are legături diplomatice din cele mai cordiale, cu data înființării ambasadelor sau legațiilor.

În anul 1914, când a erupt războiul mondial, Sf. Scaun avea legături numai cu 13 state străine și tot atât atâtea nunțiatuiri și delegații apostolice. Azi (în 1925) are 29 de nunțiatuiri sau internunțiatuiri și 18 delegații apostolice (reprezentanți fără caracter diplomatic), iar la Vatican sunt reprezentate 29 de națiuni străine între care 7 cu ambasade și 22 cu legațiuni.

Ambasade au următoarele state: *Belgia* (legațiune transformată în ambasadă la 1921); *Spania, Germania* (vechia legațiune prusiacă transformată în ambasadă la 1920); *Franța* (restabilită în 1921); *Brazilia* (leg. transf. în amb. în 1919); *Chili* (leg. transf. în amb. la 1920); *Peru* (leg. transf. în amb. la 1919).

Legatiuni (22): Republica Argentină; Austria (1921); Bavaria, Bolivia, Columbia, Costa-Rica, Marea Britanie, (aceasta mai întâiu misiune interimală 1915, transformată în legațiune permanentă în 1921), *Grecia; Haiti*, (1891), *Olanda* (misiune în 1915, leg. în 1921); *Lituania (1919); Luxemburg, Monaco, Ni-*

de aceea va fi de lipsă să meargă până la Milan. Acel drum însă nu-l putea face fără de galbeni, iar el nici alți bani nu mai avea, de vreme ce nu numai pe ai săi îi cheltuise, ci și dela alții a fost împrumutat, de aceea se roagă de Vulcanu, să-l împrumute cu cât va putea, sau să-i dea o poliță (Wechsel), ca să ridice bani acolo dela cineva, având lipsă de cel puțin 200 galbini. Dar bani mulți îi trebuiau și în Viena, căci: „*Gurile sunt a tuturor căscate, aste sunt argumentele putincioase, quare le pot astupa*“. Il imputernicise protopopul dela Chisineu, ca să împrumute bani pe numele lui, câți vor fi de lipsă, dar acolo nu îl cunoștea nime și de aceea trimite scrisoarea lui Vulcanu, ca să-i împrumute el bani, pe contul aceluia.

Într'aceea candidația la episcopie se făcuse și Sârbii lucrau cu multă putere în contra Românilor, deci el, Nicoară, negreșit trebuie să meargă la Împăratul, acum fiind timpul suprem de a ajunge la scopul dorit: „*Au tote, au nemică. Socotescu, acumă e timpul sii clipita quere ni que o dată nu o vom mai căpeta. De amu facutu numai jumătate noi asta dată, nemică n'am făcutu. Acumă e feru caldu*“. Spre acest scop are nevoie să i-se trimită, măcar în extras, istoria episcopilor românești înainte de venirea Sârbilor,

caragua, Polonia, (1919); Portugalia (ambasadă suprimată în 1910, restabilită ca legațiune în 1918); *România (1920); Rusia, Cehoslovacia (1919); Ungaria (1920); Jugoslavia (1919); Venezuela (1919).*

Nunțiatuiri: sunt în: Argentinia, Austria, Bavaria, Brazilia, Cehoslovacia, Chili, Columbia, Elveția, Franța, Germania, Iugoslavia, Paraguay, Peru, Polonia, Portugalia, România, Spania, Venezuela.

Internunțiatuiri: Bolivia; 4 republici: Costa-Rica, Nicaragua, Honduras, Salvador; Haiti, Olanda, Luxemburg, Panama.

Delegații apostolice sunt: în Africa de sud (1922), Albania (1920), Canada (1899), Tara-nouă (1910), China (1922); Constantinopol (1968), Cuba și Porto-Rico (1899); Egipt, Arabia (1839); Statele Unite ale Americii (1895); Grecia (1834), Indiile Orientale (1881), Japonia (1919), Letonia, Lituania, Estonia, (1922); Kurdistan, Armenia mică, (1832), Mexic, (1895) Persia (1874) Insulele Fillpine (1901) și Siria (1762).

De ce urim noi Românilor, și îndeosebi ortodocșii, pe Papa, când el e de același sânge Roman ca și noi? Ne-a făcut el intenționat ceva rău în istorie? Să ne o arate cineva. Nu e trist să vezi că alte națiuni mai puțin înrudite cu el să beneficieze în urma legăturilor cu el de toate binefacerile morale și culturale de cari e capabilă să împartă o așa formidabilă putere națiunilor? Și toate acestea pentru că în o epocă tristă a istoriei noastre perfidia și șiretenia Grecească ne-a infiltrat în suflet ura față de acela de a cărui binefaceri se bucură toți.

Ar fi timpul să desbrăcăm sufletul nostru Roman de toate zgurile străine ce s'au așezat pe el în decursul veacurilor și să ne apropiem mai mult cu sufletul și inima de acela care este cel mai veritabil reprezentant al Romanității! Înțelege-vom odată aceasta dorință vie a sufletului nostru românesc?

P. T.

CRONICA.

☒ ☒ ☒

— *La Catedrala unită* vor predica: Duminică în 3 Mai Mon. *Vasile Barbul*; Duminică în 10 Mai: Cl Dr. Al. L. Totu; Duminică în 17 Mai: On Liviu Fogaș.

— *Bucurie*: La mănăstirea de călugărițe dela Obreja a fost zilele trecute o mare sărbătoare. *Sora Tereza născută Alexandrina Greceanu*, sora fostului ministru Greceanu, care a fost omorât, dimpreună cu episcopul Radu dela Oradea-Mare, de bomba dela Senat, a făcut jurământul și cele trei voturi (*verguria, sărăcia și supunerea*) de călugăriță. Sărbătoarea a fost condusă de cătră Păr. canonic și prepozit capitular Iacob Popa. Li dorim sorii Terezia multă fericire în această sfântă chemare.

— *De sfintele sărbători* ale Paștilor toate serviciile liturgice au decurs la Catedrala noastră după fastuosul rit oriental. Luni, Marți, Miercuri, Joi în săptămâna mare s'au ținut exerciții spirituale bine reușite, de către Păr. Iosif Tălmăcel, Minor conventual pentru studenții în teologie, la cari a participat și P. S. S. Episcopul Valeriu și toată preoșimea gremială. În Joia mare P. S. S. a ținut liturghia pontificală, sfârșind mirul și un diacon. Seara la 7 s'au cetit patimile Domnului. În Vinerea Mare a. m. oarele cu asistența studenților în teologie; seara s'a cântat prohodul Domnului pe melodii genuine orientale. Tot așa în Sâmbăta Mare s'au cetit profesiile cu deosebit fost oriental, auzindu-se înfăia dată în Catedrala noastră după stăta vreme cântarea lui Moise și a celor 3 tineri din cuptor. D. m. s'au vizitat mormintele, care de data aceasta la Catedrală a fost pregătit cu un deosebit gust artistic, inspirând, celor ce l-au vizitat multă pietate. Duminică în zori de zi s'a ținut *Invierea* asistată de însuș P. S. Episcop diecezan. La oara 9^{1/2} s'a ținut sfântă liturgie de Paști, cântată cu mult elan artistic de către corul mixt compus din credincioși noștri sub dirigearea Măiestrului Hubic. Tot atunci a fost chirotonisit întru preot dl inspector șef al învățământului secundar, absolvent al teologiei din Blaj, Dr. Simeon Gocan, o valoroasă achiziție pentru biserica noastră. După sf. Liturgie P. S. S. Episcopul diecezan a dat fiilor săi sufletești o bogată recepție, dorind să-i vadă pe toți în jurul său, căci, dupăcum spusese P. S. S. în predică anul acesta i-au cauzat o deosebită mângâiere împărțându-se de Paști peste cinci mii din șapte ce sunt în Oradea.

Așa au fost Paștile de iestimp o adevărată sărbătoare de dragoste creștinească.

— *Sinodul VIII. ecumenic al ortodoxiei orientale la Ierusalim zădărnicit.* Dl Dr. Dragomir Demetrescu, arhon-nomofilax al sfintei Patriarhii de Constantinopol, sufletul ortodoxiei bizantine la noi, care acu s'a întors din o călătorie prin Orient, să vede a fi avut ceva misiune dela Guvern, — publică în No. de Paști (1—15 Aprilie 1925) al ziarului bilunar „Crucea” din București lucruri foarte interesante cu privire la fiitorul sinod al Bisericilor ortodoxe. După cum apare din articolul înalt Preacuvioșiei Sale cam deodată „șinerea sinodului bisericilor ortodoxe în sfânta cetate (Ierusalim), devine imposibilă”. Cauzele: Expulsarea Patriarhului din Constantinopol, care conducea toată acțiunea privitoare la sinod; neînțelegerile între diferitele Biserici: Jugoslavia cere să se țină la Niș, Rusia sovietică la Moscova, România la București, și alte piedici ivite la Ierusalim pe cari I. Preacuv. Sa nu le precizează.

Rămâne să se țină la Sfântul Munte, propus ulterior de România un fel de ședință a unei Comisiuni care să pregătească materialul pentru adevăra-

tul sinod, — care adaugem noi, credem că se va întruni ad Calendas Graecas.

Sărmană Biserică a lui Hristos care n'ai o autoritate conducătoare!

— *Progresul catolicismului în Scoția.* Unii protestanți se agită pentru creșterea numărului catolicilor în Scoția, cari la 1837 aveau în Scoția numai 74 de preoți și 70 capele; iar azi au 600 de preoți cu 430 de biserici, și șapte episcopi.

— *In Norvegia.* Misionarul norvegian P. O. Offendahl scrie revistei „Credo” din Stockholm, o scrisoare foarte interesantă despre o nouă orientare a Norvegiei spre evul mediu, deci și spre catolicism, la care s'a convertit nu de mult marea scriitoare norvegiană Sigrid Undset, premiată cu premiul Nobel. Cu aceasta nouă orientare ar sta în legătură și schimbarea numelui capitalei din Christiania în Oslo. Perspectivele pentru catolicism, cum spune misionarul, sunt din cele mai fericite. Armele sunt: cărțile bune catolice și evitarea polemicii. — La noi încă credem că ar putea face mult bine mai multe cărți bune catolice, chiar și traduceri, și mai puțină polemică.

— *Economul Nicolae Sabău și soția Iuliana Suiogan* din Abramul de sus, au donat bisericii gr. cat. din Suplac o Sf. Evanghelie legată în piele roșie în preț de 1400 Lei. Lucru vrednic de toată lauda. Dzeu să i împărtășească de darul său.

— *Mulțămită publică.* Mon. Domn Victor Popoviciu, profesor la liceul din Beiuș și Administrator al bisericii noastre Române-Unită din Negru a binevoit a ne împodobi altarul bisericii noastre cu un chivot, sfeșnice și față de masă; precum și naia bisericii cu 2 sfeșnice mari. Obiectele amintite valorează 10.000 zece mii lei; care sumă a colectat-o dela Doamnele și Domnii din Beiuș.

Pentru aceasta faptă frumoasă, atât D-lui Victor Popoviciu, cât și Doamnelor și Domnilor cari au binevoit a contribui la împodobirea bisericii noastre precum și D-lui Ioan Bușifa profesor-artist în Beiuș pentru pictarea gratis a icoanelor de pe chivot, pe aceasta cale le aducem cea mai adâncă mulțămită.

Negru, la 25 Aprilie 1925.

Ioan Hinșu
ctitor I bisericec.

TIPIC.

— 3 Maiu. Dumineca III, după Paști: a Mironosițelor. Vers 2. Hristos a înviat . . . 3 ori,

Sâmbdă la Insărat: Pr. binecuv; apoi psalmul, ectenia. Stihurile pe 6; ale învierii 3 și ale Mironosițelor 3. Mărire și acum dogm. v. 2. Intrat. Stihovna cu Mărire și acum din Pentecostar. Trôparul lav. v. 2. Mărire: Iosif cel cu bun chip. Și acum: Mironosițele . . . și Otpustul Paștelui.

Duminecă la mâncat: Inceputul de mai sus; Dzeu e

Domnul . . . Trop. ca Sămbăta Sedelnele din Pentecostar. Troparele invierii. Ipacolul cetit, Antifoanele și prohimenul v 2. Evanghelia inv. a IV. Invierea lui Hristos și psalm. 50. Catavasilile invierii. Sfânt este Domnul; Luminătoarea Paștilor. Mărire și acum. Luminăt. Mironosișelor. Laudele pe 4, ale inv. 2 ale Mironosișelor 2. Mărire: Stihira II. Și acum: Preabinecuv. Doxologia cea Mare. Otpust.

La Liturgia Sf. Ioan. Mărire: Binecuv. Și acum: Unule . . . Trop. Inv. Mărire Condacul Mironosișelor Și acum Condacul Paștilor. Apostolul și Evanghelia Duminecii a III după Paști Axion: Luminează-te.

La inserat. Stihirile pe 6. ale Pentecost. 3, ale Mineiului (4 Maiu S. Mart. Pelagia) 3. Mărire-Și acum din Pentec. Intrat nu este. Prohimenul Duminecii. Stihioavna cu Măr. și acum din Pentec. Trop. Iosif cel cu bun chip. Mărire: Când teai pogorât Și acum: Mironosișele . . . Otpust.

— 10 Maiu, Dumineca a IV-a după Paști sau a Paralticului, Sărbătoare națională: Unirea tuturor Românilor. Vers 3.

Sămbătă la însărat. Inceputul ca mai sus. Stihirile pe 6, ale invierii 3 și ale Duminecii 3 Mărire. Și acum. dogm. versului 3. Intrat. Prohimenul zilei. Stihioavna inv.. o stihiră, apoi Stihirile Paștilor. Mărire. Și acum. Ziua invierii.. Troparul inv. v. 3. Mărire. Și acum. a Născătoarei versului 3. Otpust.

Duminecă la Mănecat. Inceputul ca mai sus. La Dumnezeu e Domnul trop. ca Sămbătă. Sedelnele inv. șcl. cum s'a arătat în Dum. Mironosișelor cu observarea rubricilor acestei Dumineci. Evanghelia inv. a V-a.

La Liturgie. Trop. inv. Măr. Cond. Duminecii. Cond. inv. La sfârșitul Liturghiei se va ține „Te Deum” și cuvântare ocazională, la care se vor ține și autoritățile locale.

Duminecă la însărat. Stihirile pe 6; ale Duminecii 3. ale Mineiului (11 Maiu Sf. Martir Mochie). 3. — Mărire. Și acum. din Pentec. Trop. Stântului din Mineiu. Mărire: Mai Marilor. Și acum: Celei ce s'a nutrit.

— 17 Maiu, Dumineca a V-a după Paști, a Samarineniei, V. 4. Sămbătă la însărat, pe 6. ale inv. 3 și ale Samarineniei 3. — Mărire și acum. dogm. versului. Intrat. Prohimenul zilei. Stihioavna cu Mărire. Și acum. din Pentec. Troparul inv. Mărire. Și acum: Trop. înjumătățirei.

Duminecă la Mănecat. Dumnezeu e Domnul, trop. ca Sămbătă șcl. ca în Dum. Miron. cu observarea celor proprii acestei Dumineci Evanghelia inv. a VII-a.

La Liturgie. Trop. inv. Mărire: Cond. Dum., Și acum Cond. inv. Apostolul și Evanghelia Dum. a V-a după Paști șcl.

La însărat pe 6, ale Pentecostarului 3 și din Mineiu (18 Maiu SS. Martiri Petru, Dionisie șcl) 3. Mărire. Și acum: a Pentecostarului Trop. înjumătățirii. Otpust. — Misă. —

Schițe de predici.

A) Mai 3, Dumineca purtătoarelor de mir.

„Au cumpărat mir ca mergând să ungă trupul lui Hristos” (Marcu 16, 1.)

Tema: Despre milostenie

Intr. Mulerile cuvioase îndemnate de iubirea ce au avut față de Hristos cu miruri scumpe au venit la mormântul lui Iesus, ca să-l ungă trupul. Aceste miruri înseamnă faptele îndurării care trebuie să le facem azi cu cei săraci din iubire față de Hristos. Cei lipsiți și săraci sunt membrele tainice ale lui

I. Trebuie să stimăm soarta celor săraci căci: Dl. Hristos însuși a trăit în sărăcie, el a fost trimis ca să binevestească celor săraci (Luca IV. 18.); a ajutat pe cei săraci, cere lăpădarea dela bunurile lumesti dela cel ce vreau să-l urmeze (tinărul bogat); la început cei bogați când intrau în Biserică își vindeau averile și prețul îl împărțeau între săraci.

II. Pe cei săraci trebuie să-l ajutăm în lipsurile lor. Năcaz au toți oamenii. Săracii pentru că nu au cât le trebuie, bogații

pentru că au mai mult decât le trebuie (sf. Augustin); cel bogat făcând milostenie pe altul îl ajută, pe sine se ușurează. Unul purtând sarcina altuia vom implini legea lui Hristos (Gal. VI. 2.)

Inch.: „Fericit cel ce milostivește pe cel sărac și lipsit” (Ps 90.) Numai dacă vom ușura sarcina altuia vom fi părtași vieții vecinice (Matei 25. 32-46) — gb —

B. 10 Mai; Dumineca slăbănogului:

Introd. Asemănarea sufletului din purgator cu slăbănogul Sufletul din purgator nu se poate ajuta pe sine.

I. Sufletele din locul curățitor au lipsă de ajutorul nostru. Timpul pocăinței a trecut a sosit t. suferinței: au multe pedepse de suferit: „Unul și același foc va curăți și sufletele cele drepte și pe cele osândite”. (Sf. Augustin). Noi putem scurta suferințele lor; avem datorința. În mâinile noastre sunt isvoarele cele multe ale mântuirii lor.

II. Dacă numai un suflet am mântuit, răsplata noastră va fi mare: ne vor ajuta din cer. Sfânt și cucernic lucru este a aduce jertfă pentru cei morți, ca să se slobozească... (III. Macab. XII. 46.) Sf. Caterina de Bologna „De multe ori am chemat în ajutor sufletele reposesților și prin intervenirea lor, am dobândit mult.

Inchiere: Să ajutăm sufletele din locul curățitor cu rugăciunile, misele, cuminecările, milele noastre; cu fundațiuni, cu cântările pentru cei morți, Să câștigăm merite neperitoare... — Ami—

C) 17 Mai; Dumineca Samarineniei.

„Doamne, dă-mi aceasta apă, ca să nu mai insetoțez” Io. 10 15.

Temă: Isus și femeile.

Introd. Isus vorbește cu muierea samarineană; și nimeni n'a zis „ce grățești cu dînsa” (Io. 10, 27) Isus a fost un mare prieten al femeilor, pentru că prețuia în ele nobleța inimii și le ținea foarte folositoare pentru răspândirea religiei lui.

I. Isus și femeile: El primește serviciile lor: mamă-sa-l îngrijește; cele din Galilea îi slugesc ca mâncare; Magdalena-i ungea picioarele și capul; Soacra lui Petru îi fece de mâncare; primește plânsul lor pe calea Calvarului. Dar Isus învață femeile la virtuți, la abnegare, la apostolat. El le crează o soartă vrednică de ele, alătura de bărbat, eliberându-le din sclăvia lor și ridicându-le la treapta și nobleța ce le compete ca ființe cu multe însușiri bune.

II. Femeia și Isus: În schimb femeia n'a fost nemulțumitoare lui Isus: femeile au fost cele dintâi cari s'au însuflețit pentru împărăția lui Isus; ele au sigilat cu sângele lor credința și alpierea lor către Isus (mucenițele), ele au urmat principiile lui până la lapădare de sine și a vanităților lumii acestela (Maria Egipteanca), ele și-au oferit candoarea inimii lor lui Isus, au preferat a fi miresele lui decât a gusta plăcerile trupesti (vergurile). Este ceva comun între femei și Isus: nobleța superioară a sufletului, ființa și gingășia inimii și suferința de care au parte și ele, și-a avut și El.

Inch. Femeile sunt mai datoare decât oricine a-l urma pe Isus și a cere apa mântuirii dela El. — T —

POȘTA RED. ȘI ADM.

— Rugăm pe cetitorii noștri cari doresc să li-se mai trimită revista noastră să binnvoiască a ne trimite abonamentul.

— Rugăm pe st. noștri colaboratori să nu ne scrie articoli mai lungi de 2 (două) coloane, adică 6 file în 4° și să scrie numai pe o pagină.

Poșta Administrației: Abonamente achitate: L. Ghenghe 60; Dr. Găldău medic Or-M. 120; E. Blaga notar Hodș 120; Pleș Ioan institutor Or-M. 60; Dr. A. Nemeș medic Or-M. 120; Pop I. controlor Episcopia 60; Pop Ilie învățător Haleu 60; Dr. V. Maior medic Or-M. 120; Ioan Fekete-Negrion Or-M. 120 Vasile Ghiuriță Or-M. 120; V. Terdic Careii-Mari 120; Dr. Gavril Rednic Or-M 120; Szilágyi-Corbu insp. Or-M. 100; Off par. Dijir 120, Drăgești 120; Cu mulțumite chităm I. P. S. Sale Dr. Alex. Ciszar arhiepiscop de București suma de 200 Lei, I. Fughel 60.

— Recomandăm cartea de rugăciuni a rep. Ioan Ghenț pentru școlari și credincioși cu 15 Lei, la Librăria rom. Oradea-Mare.

„Tipografia și Librăria Românească” Oradea-Mare. — Redactor resp.: Păr. Dr. Aloisiu L. Tăutu.